

Deep Red (1975)

Συνολική Βαθμολογία: -14

- **1. Γυναικεία Αναπαράσταση - Εκπροσώπηση: 0**

-10 Θα μπορούσε η πρωταγωνίστρια να ήταν γυναίκα χωρίς να επηρεάσει σημαντικά την ταινία συνολικά; (για μια ταινία με έναν άνδρα πρωταγωνιστή)

Θα μπορούσε ο πρωταγωνιστής Marc να αντικατασταθεί από γυναίκα πρωταγωνίστρια η οποία θα γινόταν αυτόπτης μάρτυρας του φόνου και να αναλάβει το ρόλο του ερασιτέχνη ντετέκτιβ για την αποκάλυψη του δολοφόνου. Κάτι τέτοιο βέβαια δεν αποτελεί τυπική σύμβαση στο είδος giallo, καθώς ο ρόλος αυτός προορίζεται για έναν ανδρικό χαρακτήρα.

+10 Υπάρχει γυναικείος χαρακτήρας με σημαντικό χρόνο προβολής που εξελίσσεται, αλλάζει ή/και μαθαίνει κάτι κατά τη διάρκεια της ιστορίας; (για το σύνολο των ηθοποιών ή για μια ταινία με έναν άνδρα πρωταγωνιστή)

Η Gianna και η Helga είναι τέτοιοι γυναικείοι χαρακτήρες. Η μεν Gianna, δρα με δική της βούληση, εξελίσσεται και εξελίσσει την πλοκή της ιστορίας, βοηθά στην εύρεση στοιχείων και σώζει αρκετές φορές τον Marc από τις επιθέσεις του δολοφόνου. Η δε Helga, αν και εμφανίζεται μόνο στην αρχή της αφήγησης φαίνεται να είναι διάσημη στους κύκλους της παραψυχολογίας, με σημαντικά επιτεύγματα τα οποία της παρέχουν τη γνώση που οδηγεί τελικά στο θάνατό της.

- **2.Γυναικεία Αυτενέργεια / Δύναμη / Εξουσία: -16**

+5 Υπάρχει γυναικείος χαρακτήρας (είτε πρωταγωνίστρια είτε δευτερεύων χαρακτήρας με σημαντικό χρόνο οθόνης) σε θέση εξουσίας (πολιτική, νομική, ιατρική κ.λπ.);

Η Gianna είναι ρεπόρτερ η οποία καλύπτει την υπόθεση της δολοφονίας της Helga και εργάζεται σε ένα ανδροκρατούμενο περιβάλλον, όπως φαίνεται από τα πλάνα στα γραφεία της εφημερίδας. Εντός της αφήγησης, η Gianna υποστηρίζει φεμινιστικές θέσεις περί ισότητας των φύλων σχετικά με το δικαίωμα στην εργασία που παρέχει οικονομική ανεξαρτησία στις γυναίκες.

+10 Υπάρχει γυναίκα κακός ή ανταγωνιστής;

Η Martha αποκαλύπτεται ότι είναι η γυναίκα πίσω από τον μεταμφιεσμένο μυστηριώδη δολοφόνο με τα μαύρα γάντια.

-20 Η ατιμία/κακία της ορίζεται κυρίως από το φύλο της (δηλαδή, σχετίζεται με τη μητρότητα ή είναι σεξουαλικής φύσης);

Η δολοφονική δραστηριότητα της Martha ξεκινά με το φόνο του συζύγου της, αρνούμενη να εισαχθεί σε ψυχιατρική κλινική (για δεύτερη φορά), όπως μαθαίνουμε στο τέλος της ταινίας. Συνεπώς, η τυπική σύμβαση του Giallo με τη στερεοτυπική απεικόνιση της ψυχικά ασθενούς γυναικείας φύσης ικανοποιείται. Επιπρόσθετα, η Martha εκφράζει και έναν ακόμα λόγο κατά την επίθεση στον Marc, που σχετίζεται με τη μητρότητα. Ενώ μέχρι στιγμής διέπραττε φόνους για να κρύψει τα στοιχεία της μυστικής εκείνης πρώτης δολοφονίας, η επίθεση στον Marc έχει χαρακτήρα εκδίκησης για τον άδικο θάνατο του γιού της που ήθελε να την προστατέψει.

+2 Υπάρχει γυναίκα που τον ρόλο της θα μπορούσε άνετα να τον παίξει ένας άντρας;

Το ρόλο του ρεπόρτερ και βοηθού του πρωταγωνιστή στην έρευνα για τον εντοπισμό του δολοφόνου σε αυτή την περίπτωση έχει γυναίκα. Η Gianna είναι η ρεπόρτερ που επιλέχθηκε αντί κάποιου άνδρα ηθοποιού (όπως συνέβη στην 1^η ταινία *"The Bird with the Crystal Plumage"*) -ίσως σκόπιμα, για να ταραξεί με τη φεμινιστική της στάση την ανδρική κυριαρχία (πρωταγωνιστή και κατ' επέκταση θεατή).

+2 Περισσότερες από μια;

Αντίστοιχα για το ρόλο της συγγραφέα Amanda και της Helga με τις τηλεπαθητικές ικανότητες, επιλέχθηκαν γυναικείοι χαρακτήρες. Δεδομένου ότι το εν λόγω φεμινιστικό τεστ συμπεριλαμβάνει και μικρά κορίτσια, το ρόλο της μικρής Olga θα μπορούσε να τον υποδυθεί εξίσου και ένα μικρό αγόρι.

-5 Υπάρχει γυναίκα που πεθαίνει (είτε επί της οθόνης είτε εκτός) της οποίας ο θάνατος παρακινεί έναν άνδρα πρωταγωνιστή;

Ο πρώτος φόνος στον οποίο έγινε αυτόπτης μάρτυρας ο Marc και ανέλαβε το ρόλο του ερασιτέχνη ντετέκτιβ, είναι εκείνος της Helga.

-10 Υπάρχουν περισσότερες από μία γυναίκες που απάγονται ή/και βιάζονται και/ή δολοφονούνται για να παρακινήσουν έναν άνδρα πρωταγωνιστή;

Ο Marc, ήδη από τη δολοφονία της Helga αναλαμβάνει δράση, ωστόσο και ο φόνος της Amanda τον παρακινεί εξίσου να συνεχίσει την έρευνά του.

- **3.Ανδρικό Βλέμμα (Male Gaze): 0**

(-5) Υπάρχει γυναικείος χαρακτήρας με σημαντικό χρόνο επί της οθόνης που γυμνώνει το στήθος της (αλλά δεν φαίνεται εντελώς γυμνή);

Για αυτή την ερώτηση δε θα αφαιρεθούν βαθμοί διότι αφορά ένα -ίσως- τυχαίο γεγονός που προβλήθηκε επί της οθόνης, όμως στα πλαίσια της αυστηρής ανάγνωσης της ταινίας κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθεί στο σχολιασμό.

Στην προσπάθεια του Marc (που καταφθάνει στο διαμέρισμα της Helga) για να την απεγκλωβίσει από τη σπασμένη τζαμαρία, γίνεται ορατό -και όχι ξεκάθαρα- το αριστερό στήθος της νεκρής Helga. Μπορούμε να ισχυριστούμε ότι μια τέτοια εικόνα προσθέτει σεξουαλικό περιεχόμενο στη γραφική θέα του αιμόφυρτου γυναικείου σώματος.

(-5) Χρησιμοποιείται μία ή περισσότερες γυναίκες ως διακοσμητικό αντικείμενο ή για να πλαισιωθεί η εικόνα ενδυματολογικά/στυλιστικά;

Για αυτή την ερώτηση δε θα αφαιρεθούν βαθμοί. Η παρουσία της μικρής Olga (δεδομένου ότι μελετάμε και την παρουσία των κοριτσιών) δεν κρίνεται υπό τους όρους αυτού του κριτηρίου, όμως στα πλαίσια της αυστηρής ανάγνωσης της ταινίας θεωρείται σκόπιμο να συμπεριληφθεί στο σχολιασμό.

Το παρουσιαστικό της Olga, σε συνδυασμό με την τάση της προς το μακάβριο και την ιδιότυπη συμπεριφορά της, συμβάλλουν εξίσου στην ατμόσφαιρα μυστηρίου. Όμως δεν τοποθετείται ως διακοσμητικό αντικείμενο και μόνο. Έχει έναν καταλυτικό ρόλο που οδηγεί την πλοκή της ιστορίας, αφού είναι εκείνη που αναπαράγει την (παιδική) ζωγραφιά του Carlo, με την απεικόνιση του φόνου. Ωστόσο, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η παρουσία της δεν είναι εντελώς τυχαία. Όπως αναφέρθηκε και προηγούμενα, η επιλογή ενός κοριτσιού με κόκκινα μακριά μαλλιά έχει γίνει στρατηγικά από τον σκηνοθέτη, ώστε να πλαισιωθεί αισθητικά η εικόνα του στοιχειωμένου κτιρίου. Η αρχική εντύπωση που συνδέει το παρουσιαστικό της Olga με τους θρύλους των μαγισσών (στερεοτυπική απεικόνιση), επιβεβαιώνει ο πατέρας της που την αποκαλεί «μάγισσα» (witch).

- **4.Φύλο και Σεξουαλικότητα: +2**

(-5) Υπάρχει γυναικείος χαρακτήρας που καθορίζεται πρωτίστως από τη συναισθηματική ή βιολογική της σχέση με ένα ή περισσότερα παιδιά;

Για αυτή την ερώτηση δε θα αφαιρεθούν βαθμοί, όμως στα πλαίσια της αυστηρής ανάγνωσης της ταινίας κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθεί στο σχολιασμό.

Η Martha είναι ένας γυναικείος χαρακτήρας που παρουσιάζεται ως μια κομψή και κάπως εκκεντρική ώριμη γυναίκα, πρώην ηθοποιός. Κατά τη διάρκεια της αφήγησης δεν έχουμε εικόνα για την καθημερινότητά της, όμως αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για μια χήρα γυναίκα που ζει με το γιό της Carlo. Βέβαια, δεδομένη της αναδρομής που συμβαίνει στα τελευταία λεπτά με την αποκάλυψη ότι εκείνη είναι ο μεταμφιεσμένος δολοφόνος, γίνεται σαφές ότι η Martha ήταν μάλλον μια ανυπάκουη σύζυγος. Ως απάντηση στην επιμονή του άνδρα της να την αναγκάσει σε εγκλεισμό στην ψυχιατρική κλινική, εκείνη τον δολοφονεί. Πέραν από την εικόνα της φαινομενικά αφοσιωμένης μητέρας του Carlo, ήταν εκείνη τελικά που πήγε να παρακολουθήσει τη διάλεξη στο θέατρο (προσωπική ζωή/ενδιαφέροντα). Συνεπώς, ο χαρακτήρας Martha είναι μάλλον μια ανεξάρτητη γυναίκα που δρα πέρα από τη βιολογική σχέση με το γιό της Carlo.

+2 Ο ρόλος της (αν είναι μητέρα με ενήλικα παιδιά) περιλαμβάνει ασήμαντες αναδρομές σε μια εποχή που οι απόγονοί της ήταν ακόμη παιδιά, που ίσως (αλλά όχι απαραίτητα) να απαιτεί ο ρόλος της να παιχτεί από μια νεαρή γυναίκα;

Αν και η αναδρομή είναι μικρή και συντελείται στο τέλος της ταινίας, είναι καταλυτική για την έκβαση της ιστορίας. Ο σκηνοθέτης έχει επιλέξει το ρόλο της μητέρας του μικρού Carlo να τον υποδυθεί η ίδια ηθοποιός, ενώ θα μπορούσε να συμπεριλάβει μια γυναίκα μικρότερη σε ηλικία. Παρ' όλα αυτά, κρίνεται θετικά η προθυμία του σκηνοθέτη να δώσει το ρόλο της μητέρας (Martha) σε μια γυναίκα μεγαλύτερης ηλικίας, αποδεκτής ως προς τη

μητρότητα, αποδίδοντας έτσι την ηλικιακή διαφορά μητέρας-ενήλικου παιδιού με ρεαλιστικό τρόπο.

Σχολιασμός αποτελεσμάτων

Η ταινία *Deer Red* (1975) είχε αρνητική συνολική βαθμολογία.

Συγκέντρωσε **-14 βαθμούς**, με επιμέρους βαθμολογίες ανά κατηγορία:

Γυναικεία Αναπαράσταση - Εκπροσώπηση: **0** βαθμοί

Γυναικεία Αυτενέργεια / Δύναμη / Εξουσία: **-16** βαθμοί

Ανδρικό Βλέμμα: **0** βαθμοί

Φύλο και Σεξουαλικότητα: **+2** βαθμοί

Στην εν λόγω ταινία παρατηρούμε ότι η βαθμολογία, αν και αρνητική, έχει καταγράψει μια πολύ καλή συνολική επίδοση. Ανά κατηγορία, πλην της 2^{ης} (γυναικεία αυτενέργεια), έχουμε βαθμολογία, είτε μηδέν για την 1^η (γυναικεία αναπαράσταση) και την 3^η (ανδρικό βλέμμα) κατηγορία, είτε θετική (+2 βαθμοί) για την 4^η (φύλο και σεξουαλικότητα). Πέραν του πρωταγωνιστή, όλους τους ρόλους που συμβάλλουν στην εξέλιξη της πλοκής κατέχουν ενδιαφέροντες γυναικείοι χαρακτήρες. Στην περίπτωση της δυναμικής, αντισυμβατικής και ανεξάρτητης Gianna, οι στερεοτυπικοί γυναικείοι κοινωνικοί ρόλοι αίρονται. Καθόλου παθητική, βοηθά στην διερεύνηση της υπόθεσης με τη δημοσιογραφική της ιδιότητα και σώζει τη ζωή του Marc σε διάφορες στιγμές. Παρουσιάζεται ως χειραφετημένη γυναίκα που εκφράζει φεμινιστικές θέσεις, αυτενεργεί σεξουαλικά και έχει συμπεριφορές που σε πολλά σημεία χαρακτηρίζονται εκτός των τυπικών πρακτικών της θηλυκότητας. Η Martha, αν και ψυχικά ασθενής - δολοφόνος, επαναστατεί έναντι της καταπιεστικής συμπεριφοράς του συζύγου της. Παρά τα ελάχιστα περιθώρια προόδου του χαρακτήρα της, αποτελεί μια σημαντική παρουσία ως προς την εκπροσώπηση γυναικών μεγαλύτερης ηλικίας στον αφηγηματικό κινηματογράφο.